

Havlovice, 19. – 20. 11. 2015

Z á p i s

z III. Venkovské konference na téma „Inovace a inovační technologie na venkově v Královéhradeckém kraji“, která se uskutečnila v rámci aktivit Celostátní sítě pro venkov, dne 19. – 20. 11. 2015 v Kulturním domě v Havlovicích.

Určeno pro: samosprávu, neziskové a příspěvkové organizace, studenty, podnikatele v zemědělství a odbornou i laickou veřejnost.

Přítomni: dle prezenční listiny 80 účastníků

Řádný program – čtvrtek 19. 11.

8:30 – 9:00 Prezenze účastníků

Coffee break

Dopolední blok:

09:00 – 10:00 Inovace z pohledu PRV – Jan Groh (krajský koordinátor CSV)

10:00 – 12:00 Horizontální a vertikální spolupráce při zajišťování a využití místních zdrojů biomasy – inovace, spolupráce, technologie (16.6.1) – Jana Bitnerová (MAS Společná Cidlina)

12:00 – 12:30 oběd

Odpolední blok:

12:30 – 13:30 Potenciál Evropského inovačního partnerství a komunitně vedeného místního rozvoje na venkově – Tomáš Vidlák (MAS Pohoda venkova)

13:30 – 14:30 Inovace ve strategiích v rámci CLLD 2014–2020 – Jiří Krist (MAS Opavsko)

- 14:30 – 15:30 Posílení vazeb mezi zemědělstvím, produkcí potravin, lesnictvím, výzkumem, inovacemi a potřebami venkova ve vztahu ke klimatu – Josef Kutina (SPÚ Trutnov)
- 15:30 – 16:00 Přestávka (coffee break)
- 16:00 – 17:00 Rybníky a malé vodní stavby v krajině jako prostředek zachování vody v krajině – inovativní příklady dobré praxe – Jan Tylš, Rybníkářské služby Trutnov, s. r. o.
- 17:00 – 18:00 Snížení energetické náročnosti budov v zemědělství, uhlíková ekonomika z pohledu nového PRV 2014 – 2020 – příklad projektu Jedeme v tom všichni – Jiří Krist (MAS Opavsko)
- 18:00 – 18:30 Večeře
- Večerní blok**
- 18:30 – 20:00 Kulatý stůl na téma Jak využít inovace k celoživotnímu vzdělávání a odborné přípravě v odvětvích zemědělství a lesnictví.
- Další diskusní témata nad inovacemi využitelnými v zemědělské praxi a prospěšné pro obce, MAS, DSO.
- 20:00 – 20:30 Formulování výstupů konference z 1. dne

Jan Balcar seznámil přítomné s programem a zahájil Venkovskou Konferenci pod názvem „Inovace a inovační technologie na venkově v Královéhradeckém kraji“, která byla podpořena Celostátní sítí pro venkov (dále jen CSV). Dále přivítal hosty, pana Ing. Jana Groha, krajského koordinátora CSV, pana Ing. Jiřího Krista z MAS Opavsko a starostu hostitelské obce Havlovice, Ing. Pavla Dvořáčka. Ti pozdravili přítomné a popřáli jim příjemné a přínosné strávení dne. Jan Balcar následně stručně představil program včetně nečekaných změn a předal slovo prvnímu přednášejícímu.

09:00 – 10:00 Inovace z pohledu PRV – Jan Groh (krajský koordinátor CSV)

Ing. Jan Groh uvedl téma Programu rozvoje venkova a krátce nastínil obsah své prezentace. Zabýval se především tématem inovace, které je pro program stěžejní. Krátce promluvil o Strategii 2020, na niž je Program rozvoje venkova navázán. Dále upozornil na možná úskalí inovačních postupů – odtržení školství od praxe, provozně orientované řízení zemědělských podniků apod. Ing. Groh zmínil i další operační programy, z nichž je možné čerpat finanční prostředky na různá inovativní řešení. Přítomní byli seznámeni s EIP-AGRI (Evropské inovační

partnerství) a programem Horizon, což je největší a nejvýznamnější program financující vědu, výzkum a inovace.

Dále představil některé projekty z 1. kola PRV, operace 16.2.2. V závěru své prezentace zdůraznil, že inovační prvky by měly být samozřejmostí PRV 2014–2020 v Královéhradeckém kraji.

10:00 – 12:00 Horizontální a vertikální spolupráce při zajišťování a využití místních zdrojů biomasy – inovace, spolupráce, technologie (16.6.1) – Jana Bitnerová (MAS Společná Cidlina)

Jako druhá vystoupila Jana Bitnerová z MAS Společná Cidlina, která stručně představila strukturu SCLLD. Vznesla doporučení k dodržování struktury dané MMR. Proběhla krátká diskuse k indikátorové soustavě a přílohám SCLLD. Jiří Krist a Jana Kuthanová upozornili na specifika OPZ, kde je alokovanou částkou míněna částka včetně kofinancování ze strany žadatele.

V rámci tohoto bloku vystoupili jako diskutující i další účastníci konference.

Dalším tématem k diskuzi byla opatření v rámci SCLLD a programové rámce jednotlivých operačních programů.

Následně si slovo vzala Alena Klacková, která přítomné stručně informovala o opatřeních v PRV, do nichž jsou MAS vpuštěny. Jednotlivá opatření jsou členěna na operace, přičemž přednášející upozornila na odlišnost operace v oblasti spolupráce (M 16 x M 19). Dále doporučila členění nařízení PRV na více fichí kvůli přehlednosti a možnosti lepšího stanovení podmínek. Ve stručnosti byla představena opatření, jež jsou vhodná pro obce.

Výstupem Jana Balcara byl ukončen dopolední blok a byla zahájena pauza na oběd. Přítomní měli možnost výběru hlavního jídla ze dvou chodů a výběru z nápojů – limo, voda, čaj a káva.

12:30 – 13:30 Potenciál Evropského inovačního partnerství a komunitně vedeného místního rozvoje na venkově – Tomáš Vidlák (MAS Pohoda venkova)

Odpolední blok započal Tomáš Vidlák, který přítomné seznámil s EIP a SCLLD. Na základě stručně formulovaných ukázek informoval o možnostech, jak využít SCLLD a MAS pro čerpání finančních prostředků k rozvoji venkova v Královéhradeckém kraji. Proběhla diskuse k tématům, která jsou na pomezí mezi PRV a jinými OP. Současně se diskutovala další žadaná témata, například výstavba místních komunikací a cyklostezek sloužících místním obyvatelům k dojíždění do zaměstnání či pořízení různých strategických dokumentů – územních plánů.

Tomáš Vidlák zmínil rovněž možnost čerpání prostředků na sociální služby a naznačil provázanost PRV, IROP, OPZ a OP VVV. Jako příklad uvedl možnost založení zemědělského

sociálního podniku a následnou podporu jeho zaměstnanců z OPZ , čímž by bylo možné realizovat různé komplementární projekty.

Do diskuse přispěli svými zkušenostmi např. Jiří Krist z MAS Opavsko, Petr Olšar a Kateřina Holmová z MAS SPLAV a Petr Kulíšek z MAS Nad Orlicí.

13:30 – 14:30 Inovace ve strategiích v rámci CLLD 2014–2020 – Jiří Krist (MAS Opavsko)

Jiří Krist z MAS Opavsko uvedl svou prezentaci na téma Inovace ve strategiích v rámci CLLD 2014–2020 myšlenkou, že zásadním inovačním prvkem je decentralizace, která se v současné době stává trendem. Uvedl, že se jedná o řešení, jež je mnohdy levnější, ale téměř vždy bezpečnější a pro venkovské oblasti takřka typické a tradiční. Svou domněnku podpořil ukázkou příkladů dobré praxe například v oblasti sociálních služeb či vzdělávání. Jako dobrý příklad uvedl i existenci malých a středních podniků, které podporují rozvoj venkova.

14:30 – 15:30 Posílení vazeb mezi zemědělstvím, produkcí potravin, lesnictvím, výzkumem, inovacemi a potřebami venkova ve vztahu ke klimatu – Josef Kutina (SPÚ Trutnov)

Poté vystoupil Ing. Josef Kutina z trutnovské pobočky Krajského pozemkového úřadu pro Královéhradecký kraj. Ten nejprve popsal význam a stav pozemkových úprav v regionu. Následně se věnoval působení vody v krajině, vodní erozi a jejím negativním dopadům. Dále popsal příčiny sesuvů půdy a zatopení určitých míst vodou při přívalových deštích. Vše doložil a problematiku dokreslil pomocí fotodokumentace a následně zmínil také aktuální dlouhodobé sucho a dále popsal příklady dobré a špatných praxí z čerpání PRV 2003-2013. Na závěr zdůraznil potřebu řešit tato témata ve spolupráci mezi zemědělci, lesníky, obcemi a vlastníky pozemků.

V návaznosti na to představil možná ochranná opatření – budování poldrů, retenčních nádrží, dodržování protierozních osevních postupů aj.

16:00 – 17:00 Rybníky a malé vodní stavby v krajině jako prostředek zachování vody v krajině – inovativní příklady dobré praxe – Jan Tylš, Rybníkářské služby Trutnov, s. r. o.

Jan Tylš představil ve fotodokumentaci realizované projekty, ukázal příklady dobré praxe i pro ostatní potenciální stavitele a seznámil je s povinnostmi – kaly atd. Stručně upozornil na možnosti dotací, ale zároveň zmínil možná úskalí při projektování, výběrových řízeních a následné kontrole ze strany ministerstev, FÚ a NKÚ.

Na závěr doporučil vytvářet malá vodní díla s ohledem na dlouhotrvající sucho a zároveň jako prevenci před záplavami, čímž navázal na předchozí příspěvek Ing. Kutiny.

17:00 – 18:00 Snížení energetické náročnosti budov v zemědělství, uhlíková ekonomika z pohledu nového PRV 2014 – 2020 – příklad projektu Jedeme v tom všichni – Jiří Krist (MAS Opavsko)

Jiří Krist v tomto příspěvku představil projekt „Jedeme v tom všichni“, který byl realizován na území MAS Opavsko ve spolupráci s okolními místními akčními skupinami. V rámci tohoto projektu byl důraz kladen na inovativní řešení – využití elektrokol např. v naučných stezkách v lesích, které by mohly být financované z PRV 2014-2020 přes CLLD a MAS. Dále představil kontejner MAREK – Mobilní Autonomní Resilienční Kontejner, který funguje jako putovní výstava technologií, která jsou snadno aplikovatelná v decentralizovaných řešeních budov.

Vystoupením Jiřího Krista byl ukončen odpolední blok, po němž byla zahájena večeře formou rautu a následovala diskuze – kulatý stůl.

18:30 – 20:00 Kulatý stůl na téma Jak využít inovace k celoživotnímu vzdělávání a odborné přípravě v odvětvích zemědělství a lesnictví.

Kulatý stůl řídili Jan Balcar, Jan Šída a Kateřina Valdová. V rámci kulatého stolu byla shrnuta probíraná témata – součástí kulatého stolu byla diskutována témata konference spíše formou postřehů, byly zodpovídané dotazy diskutujících, které se týkaly převážně finančních možností pro potenciální žadatele z OP 2014+.

Dále přítomní řešili inovace využitelné v zemědělské praxi a prospěšné pro obce, MAS a DSO.

20:00 – 20:30 Formulování výstupů konference z 1. dne

V závěru dne byly formulovány výstupy z konference. Ty jsou zaměřeny především na inovace a partnerství v regionu.

Inovace a inovační prvky by měly být samozřejmostí při realizaci projektů programového období 2014–2020 v Královéhradeckém kraji.

Klíčová je spolupráce a vytváření partnerství mezi obcemi, podnikateli, neziskovým sektorem i jednotlivými aktivními občany.

Voda je klíčová pro život nejen na venkově, a proto je nutné hledat nové cesty k jejímu zadržování v krajině.

Pro zavádění inovací a inovačních technologií na venkově se nabízí prostředky z národních i evropských fondů.

K efektivnějšímu zavádění inovací a inovačních technologií do života na venkově v Královéhradeckém kraji je nutná podpora obcí i kraje.

Seminář byl ukončen dle harmonogramu v 20:30.

Poté následovala neformální diskuze. V sousední budově (ubytovně TJ Sokol Havlovice) bylo zajištěno ubytování pro 30 účastníků konference.

Řádný program – pátek 20. 11.

8:00 – 9:00 Prezenze účastníků, coffee break a přesun do obce Vítězná

Dopolední blok:

9:00 – 12:00 Ukázka inovativních projektů z PRV 2007 – 2013 v obci Vítězná:

– Bezpečná stezka – obec Vítězná – Petr Hrubý, starosta obce Vítězná (inspirace z PRV 2007 – 2013)

– Komunitní hřiště – OS Pegale – Martina Hlušičková, členka sdružení (ukázka spolupráce MAS a žadatele – poradenská a konzultační činnost)

– Zadními vrátky k Hrubým za zvířátky – Naďa Hrubá, farmářka – inovace z pohledu farmáře

12:00 – 13:30 Návrat do sálu a oběd

13:30 – 14:00 Formulování výstupů konference z 2. dne

9:00 – 12:00 Ukázka inovativních projektů z PRV 2007 – 2013 v obci Vítězná

Druhý den konference zahájil Jan Balcar, který přítomné přivítal na obecním úřadu ve Vítězně a následně předal slovo hostiteli – starostovi obce Vítězná, Petru Hrubému. Ten rovněž krátce pozdravil účastníky druhého dne konference a představil ve stručnosti obec a shrnul projekty, které obec realizovala v uplynulém programovém období PRV 2007-2013. Poté se zaměřil na projekty, jež v sobě nejvíc nesou prvky inovace a jejichž výstupy si posléze všichni mohli prohlédnout na vlastní oči. Prostřednictvím projektové dokumentace, která obsahovala i bohatý fotografický materiál, ukázal stav před realizací a po ní.

Po všeobecném úvodu vyzval Hrubý účastníky konference ke krátké exkurzi po obci.

– Bezpečná stezka – obec Vítězná – Petr Hrubý, starosta obce Vítězná (inspirace z PRV 2007 – 2013)

Výkladu k tomuto projektu se ujal pan starosta, který popsal výchozí stav – obec je poměrně rozlehlá, přičemž obyvatelé některých částí obce museli do „centra“, kde se nachází obecní úřad, prodejna potravin a další objekty občanské vybavenosti chodit po silnici, která není lemována chodníky, a z bezpečnostního hlediska tedy tato situace nebyla zcela vyhovující. V průběhu let tak v obci vznikla stezka přes obecní louku, která jednak uvedenou trasu výrazně zkrátila, ale také umožnila bezpečný přechod například i pro maminky s dětmi či seniory, pro něž byla chůze po silnici obzvláště náročná. Obec se proto rozhodla využít tohoto řešení, které přirozeně vyplynulo, a stezku vyasfaltovala a osadila veřejným osvětlením, odpadkovými koši atd.

– Komunitní hřiště – OS Pegale – Martina Hlušíčková, členka sdružení (ukázka spolupráce MAS a žadatele – poradenská a konzultační činnost)

Příklad komunitního hřiště, které realizovalo občanské sdružení Pegale, představila členka sdružení Martina Hlušíčková. Ta popsala původní stav, kdy v části obce s velkou koncentrací maminek na rodičovské dovolené s malými dětmi chybělo místo, kde by se ženy mohly setkávat a kde by si děti mohly hrát. Proto podaly žádost do programu LEADER a ze získaných prostředků nechaly vybudovat zcela nové hřiště, které kromě hracích prvků obsahuje i další prvky – například pro cvičení seniorů. Iniciativa tedy v tomto případě vzešla zdola. Za inovativní lze považovat i přístup obce, jež si byla vědoma skutečnosti, že občanské sdružení zaměřené na rodiny s malými dětmi nebude disponovat dostatečnými finančními prostředky pro předfinancování/kofinancování projektu, a proto občanské sdružení podpořila.

– Zadními vrátky k Hrubým za zvířátky – Naďa Hrubá, farmářka – inovace z pohledu farmáře

Poslední projekt představila Naďa Hrubá, farmářka, jež spolu se svým manželem vybudovala rodinný penzion zaměřený na agroturistiku. Agroturistika je z pohledu udržitelnosti a šetrnosti k životnímu prostředí vítanou alternativou masové turistiky a je v tomto pojetí chápána inovativně včetně řešení podlahového vytápění, které snižuje energetickou náročnost. Tento region má pro její rozvoj ideální podmínky, ale Pension Konírna je jedním z mála, jež se vydaly tímto směrem. Pension má typický venkovský ráz a návštěvníkům nabízí kromě ubytování přímý kontakt se zvířaty.

12:00 – 13:30

Návrat do sálu a oběd

Po exkurzi se účastníci konference přesunuli zpět do sálu, kde byl podáván oběd.

13:30 – 14:00 Formulování výstupů konference z 2. dne

Po obědě byly formulovány výstupy z druhého dne konference. Ty vycházely především z příkladů dobré praxe, jež byly představeny během exkurze v obci Vítězná. Projekty i způsob, jakým vznikly, jsou inspirací pro další obce.

Projekty je vhodné realizovat v návaznosti na potřeby obce a jejích obyvatel. Při realizaci se doporučuje využít přirozených řešení.

Do přípravy a realizace projektů je vhodné zapojovat i jiné subjekty – neziskové organizace, podnikatelské subjekty apod. a případně jim poskytnout metodickou a finanční pomoc.

Je vhodné využít aktuálních trendů a dbát na principy trvale udržitelného rozvoje.

Konference byla zakončena dle harmonogramu v 14:00.

Závěr: Semináře se zúčastnilo nejvíce osob z řad starostů a dalších zástupců ze samospráv, partnerů MAS a dalších významných hostů. Konference měla ze stran zúčastněných velmi pozitivní odezvu a celkově ji můžeme zhodnotit jako vydařenou.

Z: Radka Jansová

T: 20. 11. 2015

Ověřovatel zápisu: Ing. Jan Groh, LL.M., MBA